

თეატრი

№ 32 საყოველ-კვირო ლიტერატურული და მხატვრობითი გაზეთი. № 32

10 აგვისტო

გამოცემა უფელ კვირამით

1886 წელს.

ფასი «თეატრი»-ს წლით ხუთი (5) მანეთი, ნახევარ წლით სამი (3) მანეთი, სხვა ვადით ხელის მოწერა არ მიიღება. ცალკე ნომერი «თეატრი»-ს ღირს სამი მანეთი. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში «თეატრი»-ს რედაქციაში: ანწრუხისუელ ქარვასლაში, № 110. და ქ. ფოთში ბუნარიან კაფანდაძესთან. განუკუ მისწერეთ: ადრესი: Тифлисъ. Въ редакцію «Театръ.»

გაზეთი «თეატრი» პირველის ივლისიდან წლის დამლევამდე ღირს 3 მანეთი.

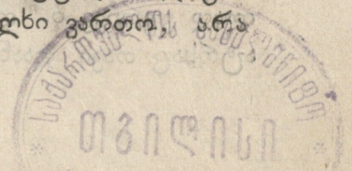

სხორების თეატრი

გაქვს, თუ არა, ქართველებს ვაჭრობის ხერხი? — საჭიროა, თუ არა, — ამ ხელობას ხელი მოვიდეთ? — კიდევ რუსთაველზედ და არა ბ. მურიეზედ. — თუ ბ. მურიემ დამცრო ჩვენი პოეტი, ბ. ანტ. ფურცელაძემ რომ ახალი ხარისხი გამოუძებნა. —

კვირა დღეა. მუშტიადის გასავალთან უწინდელს დროს სრულიად უხვედრ ალაგს, დიდძალი ხალხი ბუნანკალივით ირევა. ხელადა აგებულ როტონდაში მუზიკა უკრავს და მუზიკის წინ სკამეიკებზედაც ურიცხვი ხალხი სხედს. როტონდას ქვეშ გაჩაღებული ვაჭრობაა ღუდითა და სხვა საგრილობელ სასმელებით. ას-

ზედ მეტი ლაქია ნადდ ფულზედ ჰყიდულობს აქ, რასაც კი პუბლიკიდან შემოუკვეთენ და მასუკან თავის ფულს პუბლიკას ართმევს. ყურთა-გლეჯაა ბოთლებისა და სუტაქნებისა, მაგრამ მაინც სრული წესიერება სუფევს. ხალხში დადიან პატარა ბიჭები და ჰყიდიან კრენდილებს, პაპიროზებს და სვა-და-სხვა წვრილმან საწოვავებს. მცველნი წესიერებისა კარებთან უსაქმოდ აუუდებულან და მათს თანამდებობას ასრულებს ერთი თეთრ-ქუდა კაცი, რომელიც მეიდნის მუხსდვას და მთელს ამ კრებას ცერემონ-მეისტრობს. როტონდასთან კარგა მადლა გიმნასტიკაა აგებული და აქ მამხალღების სინათლეზედ პროწიალობენ უცხო-ქვეყნიიდან გამომოხვეწილი გიმნასტიორები. დვას ერთი საშინელი დრიანცველი, ისმის ხმა-მადლა ლაპარაკი, ყვირილი, ჭყვირილი; — ერთის სიტუვით თვალ-წინ წარმოგიდგებათ ხალხის სიმრავლით სუვენა „მზის-დანელებიდან“ დიდუბის მინდორში, არა ისე, როგორც ჩვენს თეატრში არდგენენ ხოლმე სამ-ნახევარი კაცის შემწეობით, რომელნიც ვადიან და ვამოდიან სუვენაზე, ვითომ და ხალხი ვართო, არა

მედ ისე, როგორც ეს ნამდვილად უნდა მომხდარიყო და როგორც ზ. ანტონოვის აქვს აწერილი.

ჩემგან წარმოდგენილი ადგილი განლაგობ. ლორთქიფანიძის „ტრამვაი“ და მისი თეთრქუდა ცერემონ-მეისტერი წევრი თბილისის ორკესტრისა ბ. ი. ბაქრაძე.

საანდაზოა წარსული ბ. ლორთქიფანიძისა, საღაპარაგო საგნად გამხდარია მთელს ქალაქში მისი ხერხიანობა და საოცარია მისი ადებ-მიცემა ამ საერთო უფულობაში, ან „ქესატობაში“, როგორც ჩვენი ვაჭრები ამბობენ.

ამ კაცს თავის „გარიერა“ დაუწყვია როგორც უბრალო მუშას, ცოტა ფული მოუგროვებია, ერთს მცირე ლუდის ზავოდის პატრონს მიახანაგებია, მასუგან ეს ზავოდი მარტო თითონ უყიდნია და ამ ქამად პატრონის ამ ზავოდისაჲ და მთელი იმ ადგილისაჲ, რომელიაჲც ათას-თუმნობით ფული ჩაუყრია და რომელზედაც უოველ-საღამოს აუარებელი ხალხი იყრის თავს. ხშირად, ძალიან ხშირად, იმოდენა ვაჭრობა მაქვსო, უთქვამს ბ. ლორთქიფანიძეს, რომ ღამეში ას თუმანს ფულს მოგებას არ ვეჭუვიო, და ვისაც კი ერთხელაც არის გაუვლია „ტრამვაიში“ ამას ტრამბაზობაში არ ჩამოართმევს. ბ. ლორთქიფანიძე აპირობს თურმე თავის ხარჯით ცხენის რკინის გზის გაყვანას იქიდაძე სადაც ვაგონები დგებიან მუშტაიდთან თითონ „ტრამვაემდე“ და ხალხის მუქთად ტარებას. ამასთანავე „ტრამვაის“ პატრონს თავის ვაჭრობის დედაზრად ის დაუდვია, რომ რაც კი შესაძლებელია საზოგადოებას თავაზიანად მოექცეს, რიგანი სასმელები აძლიოს და უოველივე მისი კანონიერი მოთხოვნილება დაუყოვნებლივ შეასრულოს.

აი ეს არის ნამდვილი ვაჭრობა და არა ოცდა ოთხი საათი თვლივით და მთქნარებით დუქანში ლოდინი მუშტრისა, რომელიც ან უზდელი სიტყვიით უნდა დააფთხო, ან უდმერთოდ მოატყუო წონაშიაჲც და ზომაშიაჲც.

ერთს გაზეთში იყო დაბეჭდილი, ვითომ ბ. ლორთქიფანიძე რუსული თეატრის გამართვას აპირობსო და გაზეთი ურჩევდა, კარგი იქნება ქართულიც თან მიაყოლოსო. მე გუფწრფელად ვურჩევ ბ. ლორთქიფანიძეს რუსულ თეატრსაც თავი დაანებოს და ქართულსაც. შეიძლება

ამ საქმის დაწყებით თითონაც აღვიღოთ იზარალოს და რომ ხელოვნებაჲც დიდუბეში „თეატრის“, გამართვით ვერას მოიგებს—ეს ამკარაა. გვეუფო ის ბალაგანებიც, რომელიც მიხეილის ქუჩაზედ ჩამწკრივებულან; ხელოვნებას ახალი შეურაცხება აღარ ეჭირვება არც რუსულად და არც ქართულად.

ბ. ლორთქიფანიძე საბუთია იმისი, რომ ჩვენც შეგვძლებია რამე იმისთანა საქმეში, რომელიც არას დროს ჩვენს ხელობად არ ითვლებოდა. რამდენსა აქვს ქალაქში ტრამბაზირები და და ლუდ-ხანები, მაგრამ არც ერთს არ მოსვლია თავში ამდენი ხანი იმისთანა აზრი, რა აზრიც მოსვლია ბ. ლორთქიფანიძეს. რასაკვირველია, ყველა ქართველი ვერ ილორთქიფანიძეს და შეიძლება აჯობონ პირველისავე ნაბიჯის გადადგმაზე, მაგრამ ამის იმედი მაინცა გვაქვს, რომ თუ ამისთანა საქმეს მოვკიდებთ ხელს, გათელილს გზას არ დავადგებით, რომელსაც ადამიანი ან გამოტვირებამდე მიჰყავს, ან გაავაგაცვამდე და რომ საჭიროა ამ საქმეს ხელი მოვკიდოთ, ამაზედ ცილობას, ვგონებ, არავინ დამიწყებს: მეცხრამეტე საუკუნეში ტელეგრაფებმა და რკინის გზებმა თითქმის სამზღვრები მოსპვის და დედამიწის მეორე მხარეს მოქცეული ხალხი დაგვიმეზობლეს. მეცნიერების ამ შედეგს არ შეიძლებოდა თან არ მოჰყოლოდა განშირებული ადებ-მიცემა და ადებ-მიმცემი ხალხი შეიქმნა თითქმის ყველგან უფრო გამოსული, უფრო განვითარებული, უფრო წინ-წამწვევი თავის ხალხისა და თავის ქვეყნისა, და რომელი ხალხიც კი ადებ-მიმცემ წოდებას არ შექმნის, იმას არ ექმნება ერთი უმთავრესი საშუალებათაგანი განათლების.

მამ შემიძლიან თამამად ვსთქვა, სასიამოვნო იქნება, თუ კი ჩვენი ხალხი ამ ხელობას ისე აღარ არიდებს პირს, არამც თუ ვაჭრობაში, საჭიროა რომ უოველ ასპარეზზედ მუშაეს თავის ადგილი ჰქონდეს მიჩემებული და ერთგულად მუშაკობდეს... რაკი დღეს ვაჭრობაზე ვლაპარაკობ, ბარემ ვიტყვი, რომ ჩვენ გვეჭირვება მხნე, პატიოსანი, თავაზიანი ვაჭარი და ამასთანავე ისეთი, რომელიც დროზედ შეჩერება იცოდეს და ოცნების გატაცებას არ მისდევდეს. უწინ ეს ხელობა

ჩვენს მოწინავე წოდებას სათაკილოდ მიაჩნდა, მაგრამ ენლა ის დრო წავიდა. მაშინ უმეობეა ჰყვანდათ, ხიზნებიც, მამულიც ბევრი ჰქონდათ და მამაპაპურადაც სცხოვრობდნენ; ენლა არც უმეობე ჰყავთ, ხიზნების საქმეც საეჭვოდ არის, მამულებიც შეუსუსტდათ და ცხოვრებაც ევროპიული მოინდომეს. ევროპიულ ცხოვრებას საშუალება უნდა და ისა სჯობს ეს საშუალება პატიოსნური შრომით მოვიპოვოთ და არა მამაპაპეულ მამულის გაფლანგვით, რომლისაზეც არავითარი ზნეობრივი უფლება არა გვაქვს და რომლისათვისაც შთამომავლობის წინაშე პასუხის-გებაში უნდა ჩავცვივდეთ.

ძნელი მდგომარეობაა, როდესაც მკითხველს ერთსა და იმავე საგანზედ ორჯერ და სამჯერ ელაპარაკები და იცი, რომ იქნება თავიც შეაწყინო, მაგრამ რას იზამ? ხანდის-ხან გარემოება გაიძულებს და მოვალეობას ვერსად წახვალ. აი ენლაც კიდევ რუსთაველზე უნდა ჩამოვაგდო ბაასი, თუმცა წარსულს კვირას იგივე იყო საგანი ჩემის ლაპარაკისა. წარსულს კვირას შევენე ბ. მურიეს „კრიტიკას“, ენლა უნდა ვსთქვა რამე ბ. ანტ. ფურცელაძის ლეგენდის შესახებ, მაგრამ ორიოდ სიტყვას წავუძღვარებ ჩემს ლაპარაკს.

ზოგნი მემდურნიან თურმე, რატომ მურიეს თხზულება საფუძვლიანად არ გაარჩიეო. ერთხელ და სამუდამოდ გამომიცხადებია, რომ კრიტიკას და კრიტიკის-კრიტიკის-კრიტიკა ჩემი საქმე არ არის. მე მინდოდა მხოლოდ მეჩვენებინა მკითხველებისათვის, — რა ცოდნისა და ლიტერატურული აღიარება-პატრონი ყოფილა ის კაცი, რომელიც დიდის პოეტის თხზულების გარჩევასა კისრულობს და მგონია, ეს შეძლებისამებრ შევასრულებ.

ბ. ანტ. ფურცელაძე თავის თხზულებაში მოგვითხრობს ლეგენდას, ვითომ ცოდნის ეფლანტონს რუსთაველისათვის და ეს უკანასკნელი ამ ამბის გამო ბერად შემდგარიყოს. დასაწყისში ავტორი ცდილობს ავინსნას, თუ ვინ იყო და რა იყო რუსთაველი და მოჰყავს აზრი სხვა-და-სხვა მწერლებისა. მასუკან იმ ლექსის საფუძველზედ, რომელშიაც რუსთაველი ამბობს მე რუსთაველმა, ხელობით მომხარემ, მივუავ ხელი ლექსების წერასაო (მე რუსთაველი ხელობითა ვიქმ საქმესა ამაღარი) აი რა დასკვნა გამოჰყავს:

თვით რუსთაველი ორის სიტყვით იხსენიებს თავის ვინაობას. «გსწერ ვინმე მესნი, მელექსე მე რუსთაველი-ბისა.» და მეორეთგან «მე რუსთაველი ხელობითა.» ამ სიტყვებიდამ გამოდის მხოლოდ ის ცნობა, რომ რუსთაველი ყოფილა მესნი, სოფელი რუსთაველად და ხელობით ყოფილა რუსთაველი, რა ხელობა იყო ეს «რუსთაველობა» ძნელი გამოსაცნობათ, რადგან «რუსთაველები» იყვნენ ამ ბოლოს ხნამდის, დიდის ხნიდამ ეპისკოპოსები, რომლებიც ისდნენ მარტყოფში; სხვა ხელობა რუსთაველებისა არც მწერლობით არც საქმით სიქართველოში არ სჩანს. თუ ვიფიქროთ, რომ ეპისკოპოსი იყო რუსთაველი, ეს შეუძლებელია, რადგან ეპისკოპოსი იმისთანა ლექსის წერას არ შეუდგებოდა, სადაც არის ამ გვარი აზრები: «მიბრძანეს მათდა საქებრათ (თამარ-დედოფლის) თქმა ლექსებისა ტკბილისა», ან კიდევ: «მე რუსთაველი ხელობითა ვიქმ საქმესა ამა დარი, ვის მორჩილებს ჯარი სპათა, მისთვის ეხელობ, მისთვის მეგდარი; დიუბდურდი მიფხურთათვის, კვლავ წამალი არსით არი, ანუ მომცეს განურნება, ანუ მიწა მე სამარი.» თქმა აღარ უნდა, რომ «ვეფხისტყაოსნისა» წერის დროს რომ ეპისკოპოსი ყოფილიყო, ვერავინ შეუგვთავდა საქებრათ ამ გვარი ლექსების წერას და მეტადრე როგორც ის კიდევ უმატებს: «ქება წარბთა და წამწამთა, თმათა და ბაგე კბილისა;» და ამასთან არც თითონ დასწერდა იმისთანა რასმეს, სადაც თხოულობს, რომ «ანუ მომცეს განურნება, ანუ მიწა მე სამარი.» ცხადია, მაშასადამე, რომ ხელობა «რუსთაველობა» რომელსაც თავის-თავზედ რუსთაველი ამბობს, არ იყო სასულიერო ხელობა, და არც რუსთაველი იყო ეპისკოპოსი, ვეფხვის ტყაოსნის წერის დროს მაინც.

თხუთმეტი გაოცების ნიშანი ვერ გამოსთქვამდა იმას რაც მე ვიგრძენ ამ ტირანდის წავითხვის შემდეგ. ეს რა ამბავია? მინდოდა მეკითხინა ბ. ანტ. ფურცელაძისათვის, მაგრამ დარწმუნებული ვარ ამასვე იკითხავს თვით ბ. ფურცელაძე, როდესაც თავის ბროშურას წავიკითხავს. საქმე ის არის, რომ ეს ლეგენდა ავტორს ამ ოცის წლის წინად, ე. ი. მაშინ როცა ბ. ანტ. ფურცელაძის ნაწარმოებთ ჯერ ჭოჭინი ეჭირვებოდათ „ცისკარში“ ჰქონდა დაბეჭდილი და ენლა აღბად რომელსამე ერთგულ მეგობარს გამოუძებნია და სიურპრიზად ცალკე დაუბეჭდია.

ტყუილად კი არ არის ნათქვამი: „ჭკუათხელი მეგობარი მტერზედ უფრო საშიშიაო“

სხვაფრივ ვერას გზით და ვერა საშუალებით ვერ ამიხსნია ესეთი მასხარად აგდება ლოგიკისა ენისა, და ლიტერატურისა.

სასცენო ხელოვნება

მიმიკა

(გაგრძელება *)

ჩვენი ბაასი მიმიკაზედ იქამდინ მივიდა, რომ შეგვიძლიან ესთქვათ: მიმიკა ყოველ შემთხვევაში უნდა იცვლებოდეს და სრულიად ეთანხმებოდეს ყოველის როლის მდგომარეობას; როდესაც ეს ჰქმნა რიტება აქტიორს შეგნებული ექნება, მაშინ მას სწორი მიმიკის ხმარება არ გაუჭირდება.

სანამ მიმიკის შესწავლაზედ ვიტყვოდეთ რასმე, მინამ სჯობს თვითონ აქტიორის პირის-სახეზედ ესთქვათ რამე.

აქტიორის პირის სახე, ერთი ხუმარასი არ იყვეს, უნდა ემსგავსებოდეს ცოლს ანუ წმინდა სამთელს, რათა სურვილისამებრ სხვა და სხვა მრავალ გვაროვანი გამოხატულობანი მისცეს თავის პირის-სახეს. ესეთი გამოხატულობა, როგორც ვიცით, ხდება მიმიკის საშუალობით. მართალია, გრიმი დიდხ შელავათ აძლევს აქტიორს, მაგრამ არც ის უნდა დავივიწყოთ, რომ გრიმი უმიმიკოდ დაემსგავსებოდა სურათს და არა ცხოველი ადამიანის სახეს.

საზოგადოდ აქტიორმა უწინარეს ყოველისა უნდა მოიფიქროს პირის-სახეზედ, ესეიგი, ეცადოს სახის მიმიკური მიმოძრაობა გაამდიდროს. ეს შრომა ისე ძნელი არ არის, როგორც პირველის შეხედვით გვეჩვენება. პირველად აქტიორმა ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიაქციოს შუბლს, რადგან საზოგადოდ შუბლზედ ბევრი რამ იხატება; შუბლი და წარბები არიან ადამიანის სულიერის მდგომარეობის გამომსახველნი.

დადგით წინ სარკე და დაიწყეთ წარბების ხან აწვეა და ხან დაწვეა,—ხან შუბლი შეკუმუნვხეთ, ხან კიდევ გაშალეთ,—ერთის სიტყვით უნდა ეცადოთ, რომ შუბლი და წარბები დააჩიოთ მრავალ ნაირს ცვლილებას: სურვილის და ნების დაგვარად მიმოძრაობას. შემდეგ ამისა შეუდევით თვალებს: აქაც უნდა ეცადოთ, რომ თვალები ხან მრისხანეთ გადმოსტკეროდენ, ხან ნაზად, ხან მოწყენით, ხან აღერსით და სხვა, ხოლო ამასთან ისიც უნდა იქონიოთ მხედველობაში, რომ თვალთა შუბლის და წარბებთა შორის აუცილებელი თანხმობა და თანაბრობა უნდა იყვეს. თუ თვალები სიხარულს ჰხატავენ, შუბ-

ლიც ამის მიხედვით გაშლილი, უღარდელი უნდა იყვეს და სხვა.... შემდეგ შეუდევით ტუჩებს; ტუჩებს დიდი მნიშვნელობა აქვს გრძობათა გამოხატვაში. ტუჩებით შეიძლება ათასი ნაირი გრძობა გადმოიცეს.—ისე ვერაფერი გამოხატეს ირონიას, დაცინვას, ტანჯვას, გაჯავრებას, სასოწარკვეთილებას და სხვა მრავალ გრძობათ, როგორც ტუჩები; ამ შემთხვევაში ტუჩები აქტიორისათვის დაუფასებელი არის. პირის, ესე იგი, ტუჩების გიმნასტიკა, ვარჯიშობა ძრიელ ადგილია რადგან ტუჩები ბუნებითვე მეტის მეტად მოძრაენი არიან. საჭიროა აგრეთვე ჯეროვანის ყურადღების მიქცევა ცხვირზედ, რადგან ისიც ტუჩებთან ერთან მონაწილეობას ღებულობს მიმიკურის მიმოძრაობაში.

როდესაც აქტიორს სახის მიმიკა, ანუ როგორც ამბობენ სახის ექსპერსია, გაეარჯიშებული ექმნება, მაშინ მას შეუძლიან თვით მიმიკის შესწავლას და ხელოვნურს განვითარებას შეუდგეს. აქტიორმა უფკველად უნდა იცოდეს როლი და შეგნებული ჰქონდეს ტიპის ხასიათი და მხოლოდ ამის შემდეგ შეუდგეს მიმიკის შესწავლას. დაჯექით დიდი სარკის წინ და დაიწყეთ როლის კითხვა. ამ კითხვის დროს ეცადეთ, ყოველს სიტყვის და წინადადების წარმოთქმის დროს სახესაც შესაფერი გამომეტველობა მისცეთ—ესე იგი, თუ როლში მხიარული, სასიამოვნო ადგილებია და თვითონ როლის ხასიათიც მხიარულია, სახეც უნდა გაიმხიარულოთ, პირაქით თუ როლი მწუხარეა და სევდიანი, მაშინ სახეც მოისევდიანეთ, შუბლი და წარბები ოდნავ მოიღრუბლეთ, თვალები ერთს ალაგს შეაჩერეთ და სხვა; თუ როლი და მისი ხასიათი მრისხანეა, შეუდრეკელის თვისების, სახეც ამის დაგვარად მრისხანებით აღიჭურვეთ, წარბები ძირს ჩამოაშვით, თვალები ფართოთ გაახილოთ, ტუჩები შეკუმშეთ და სხვა—ერთი სიტყვით მოიქეცით ისე, როგორც თქვენი არტისტული გრძობა, ნიჭი და ხელოვნების ესტეტიკა გეტყვით.

ამისთანა შემთხვევაში დარიგება არ შეიძლება, რადგან ყოველს აქტიორს თავისი პიროვნული, სუბიექტიური, განსაკუთრებული ტემპერამენტი და ხასიათი აქვს, ამასთანავე სუბიექტიური ხმა და სახის ექსპერსიაც, რომელიც, რაც უნდა ხელოვნურად თამაშობდეს აქტიორი, უთუოდ გამოსკუთის მის თამაშობაში, უთუოდ თავის დაღს დასდებს აქტიორისაგან წარმოდგენილს როლს. ვიმეორებთ რომ მიმიკის კანონების და წესების დასახელება არ შეიძლება. საქმე იმაშია, რომ აქტიორმა პირის-სახე მოა-

(*) იხილეთ „თეატრი“ № 31.

საქართველოს
საბჭოთაო
საქართველოს

შხალის მიმიკის მიმოდრობისათვის, ვამდიდროს თავის სახის ექსპერსია და ყოველ სცენაზედ გამოსვლის წინეთ სარკისწინ გაიმეოროს ის, რასაც აპირებს სცენაზედ წარმოდგენას. ეს აუცილებელია აქტიორისათვის და კანონდაც უნდა იქონიოს ყოველთვის.

ამასთან აქტიორს ესეც უნდა ახსოვდეს, რომ რამდენი როლია იმდენი სულ სხვა და სხვა მიმიკაცთუ აქტიორი სრულიად კმაყოფილია თავისის მიმიკით, ვგ სრულიად საქმარისია, რომ სცენაზედ უშიშრად გამოვიდეს, რადგან მას საძირკველად აქვს შრომა და მეცადინეობა, რომლით მომზადებულა წარმოდგენისათვის. მაგრამ საქმე ამით მაინც არ თავდება.

რადგან გრიმი სრულებით სცელის სახეს და მაშასადამე შესაძლებელიც არის, რომ გრიმა დაზეპირებული მიმიკა ან გაფუჭოს ან არა და სრულებით სხვა ხასიათი მისცეს, მიმიკას ამიტომ უეჭველად საქიროა, აქტიორმა გრიმის შემდეგაც გაშინჯოს თავისი მიმიკა სარკის წინ, ერთის სიტყვით დაზეპირებული მიმიკები გაიმეოროს ხელ ახლად და—თუ გრიმშიაც გამოდგა მისი მიმიკა და თვითონ აქტიორიც კმაყოფილი დარჩა—მაშინ იმას შეუძლიან პირდაპირ სცენაზედ გავიდეს, თორემ ბევრი მაგალითები ყოფილა, როდესაც გრიმს მიმიკა სრულიად წაუხდენია.

ჩვენ წინაღვე ესტეკით და ეხლაც ვიმეორებთ, რომ მიმიკა უთუოდ უნდა შესწავლული იყოს აქტიორისაგან. ჩვენ ესეც ესტეკით, რომ ზოგი აქტიორის პირის-სახე მიმიკურის მიმოდრობისათვის მდიდარია, ზოგის კი ღარიბი, როგორც ერთმა, აგრეთვე მეორემ დიდი შრომა უნდა დასდონ, რადგან ორივე შემთხვევაში საქმეს გაკეთება უნდა. ჩვენ ესეც ესტეკით, რა ადგილებს უნდა მეტი ყურადღება მიექციოს აქტიორმა, მაგალითად, შუბლი, წარბები, თვალები, პირი—ტუჩები, და ცხვირი. აქტიორის უფლებაშია, რომელს ამ დასახელებულებში უფრო მეტს მოიხმარებს და გავარჯიშებს, ხოლო ყოველი მათგანი თვითთულად და ყველა ერთან აქტიორისათვის მეტად საჭირონი არიან.

ჩვენის აზრით უკეთესი საშუალება მიმიკის შეძენისა ის არის რომ აქტიორმა უწინარეს ყოვლისა უნდა შეისწავლოს, დაწერილებით გაიცნოს საკუთარი პირის-სახის მიმოდრობა—მიმიკა და ამის მიხედვით ეცადოს მიმიკის გამრავალ—გვარობას.

ჩვენ მიმიკას დიდის მნიშვნელობას ვაძლეეთ, ასე რომ თუ მიმიკური მიმოდრობა აქტიორს არ უყარვა, მაშინ სჯობია სრულებით თავი დაანებოს სცენას, რადგან ჯერ ერთი თვითონ დაიტანჯება მუდმივის სირცხვილით და მეორე, რაც უმთავრესია, მაყურებლებს დასტანჯამს. ჩვენ ისეთი მაგალითებიც

გვინახავს: ზოგიერთი დრამატული როლში, როდესაც ერთი მეორეზედ უმწარესი გრძობანი ზედისზედ სჩქეფენ, აქტიორის სახე არაფერს გვეუბნებოდა, თითქოს უძრავი მარმარილო არისო, პირიქით ზოგჯერ, როდესაც როლი სრულიად მშვეილედ ხასიათისა, რომელიც არავითარს სახის მიმოდრობას არ თხოულობს, აქტიორის მიმიკა ათასნაირად იცვლებოდა; ყველა ეს გვიმტკიცებს, რომ აქტიორს ჰმართებს დიდი დაკვირვება, მრავალი შრომა ხელოვნურის თამაშობისათვის, როგორც ხმის ხმარებაში და ლაპარაკში, აგრეთვე მიმიკურის მიმოდრობის თანდათანობითი განვითარებაში.

ჯერ-ჯერობით ამით ვათავებთ ჩვენს წერილს მიმიკაზედ. მართალია, აქ ჩვენ არ დავისახელებია მიმიკის შესწავლის წესები, ასე რომ ესტეკათ, მიმიკის თეორიები და არც შეიძლება მათი დასახელება, ხოლო ჩვენ, ვგონებთ, საკმაოდ აღწინშნეთ მიმიკის მნიშვნელობა აქტიორისთვის სასცენო ხელოვნებაში.

ვალიკო—ია.

ხელოვნური პოეზია

სიხვარული,

ვის რა უნდა? მე ის მიყვარს,
ვინც რომ გუღმა შეიყვარა!
მე მიყვარს და მას ვუყვარვარ:
სხვა რა მინდა, ეს არ კმარა?

განა კიდევ შეიძლება
ამის მეტი სიყვარული?
მე მეგუთვნის მისი გული,
მას ეგუთვნის ჩემი სული.

რა ვუყოთ, რომ ღარიბი ვარ,
რომ ჯიბე მაქვს ცაფიერი!
მე ჩემს ბედსა არ ვემდური:
მიყვარს—და ვარ ბედნიერი!

მაგრამ კაცო ბოროტია:
გიმტერებს, არ გაგახარებს,

ქართული
ლიტერატურა

მოდერნიზმი

არამი ლუკაძე კაცს არ შვირბება.

(გაგრძელება)

ბაზალუკის სიკვდილის შემდეგ ორმა წელიწადმა გაიარა. ზრუსკენის წყლებს ბევრი ხალხი ესტუმრა: ზოგი განსაკურნებლად, ზოგი ღროს გასატარებლად, გასათხოვარი ქალების პატრონიც კიდე იმ სასამოვნო იმედით, რომ აქ მდიდარ სასიძოვებს ჩაივლებდნენ ხელში.

მრთს თბილს სადამოს ძურ-გოუზენის ბალკონზედ რამდენიმე მდიდრულად მორთული ქალი ისხდნენ და ერთმანეთს კორიკანაობით და სხვა ამ გვარი სასამოვნო ამბებით ართობდნენ.

— თქვენა ნახეთ დღეს უმშვენიერესი ბრაფინია ლატერისა? ჰკითხა მ—მ ტუმასკისამ თავის მსუქან მეზობელს.

— ბრაფინია ლატერისა? გამოჰკითხა სრულმა ქალმა მაზურკევიჩის ცოლმა, არა, მე ვეგ ბედნიერება ჯერ არ მღირსებია; ბრაფინია მეტად იშვიათად ეჩვენება ჩვენს საზოგადოებას, იგი ამას მთელი დღეობით ცხენზე ჯდომას და თავის ნათესავ მფარველთან სეირნობას ამჯობინებს, თქვა ქალმა.— უკანასკნელი სიტყვები განგებ მაღლა წარმოთქვა ქალმა, რომ გავგონა მათზედ ცოტა მოშორებით მჯდომს ლამაზ ყმაწვილ კაცს.

— რა ავი ხართ ქალო! უთხრა მაღალ-მაღალმა ქალმა, რომელსაც თეთრი კისის კაბა ეცვა.

— როგორთუ ავი? იმიტომ ხომ არა რომ ბრაფინიას მფარველი ვახსენე... თქვენმა მზემ, რომ კარგათა ვქენ და სასახელოდ!... აბა, ბატონო, მიბრძანეთ, ვანა თქვენ კი იცით ვინაობა ამ მედიდურის ბატონისა, რომელიც განუმორებლივ, აჩრდილივით უკან დასდევს გრაფინიას?

— მსთქვათ—მეც არ ვიცი... მაინც ნებას არ მივსცემ ჩემს თავს წარმოვიდგინო, რომ ის... ოჰ, არასოდეს!

ამ გვარი საუბარი უმშვენიერ სქესის წარმომადგენელთა დიდი ხანი გაგრძელდა და იქამდის შეაბნეო ყმაწვილი კაცი, რომ მან დასტოვა თავისი ადგილი და ბალისაკენ გაეშურა.

ერთი წუთი სიამესაც
ჩაგიშნამავს, ჩაგამწარებს.

ბორბოტ კაცსა ენა წადმა
და უკუდმა უტრიალებს,
წისქვილივით ბრუნავს იგი,
გველივითა დასრიალებს.

ან მოგზიბღლავს მეფის ენით,
მოგატყუებს, მოგადორებს,
ან დაგიყრის საზიზღ ჭორებს
და მიწასთან გაგასწორებს.

მაგრამ ჩემთვის სულ ერთია—
მტრებმა მაქონ, გინდ მაძაგონ...
მხოლოდ იმას ვერიდები,
მეგობრებმა არ დამზრახონ...

ვერიდები, მაგრამ შიშით
არც ამისა მეშინია:
დე სხვამ ანწლათ აღიაროს,
ოღონდ მქონდეს მე შინა!

დე დამზრახონ, დე მაძაგონ,
მოუმატონ ჭორსა ჭორი,
ოღონდ მქონდეს მე უველასთან
გული წმიდა, შუბლი სწორი!

დე იჭორონ! ვინ დაამწყვდევს,
ვინ დაიჭერს, მითხარით, ქარს?
მე გინდ მომკლან მაინც ვიტყვი:
ვინც რომ მიუვარს—მიუვარს, მიუვარს!

უველას ხომ ვერ შევიყვარებ?
ვის რა უნდა—მიუვარს ერთი,
და სიუვარუფს ვერ დამიძლის
ვერც კაცი და ვერც თვით ღმერთი!

სილოვან.
ქუთაისი. 31 ივლისს 1886 წ.

ქართული
ლიტერატურა

— აგერ, ბატონო, თქვენმა ლაპარაკმა იქამდის გააჯავრა ჩვენი ახალგაზდა ექიმი, რომ თავი დავანება და ბაღში გაიქცა, წაიღულუნა გამხდარმა ქალმა და მრისხანედ შეხედა მსუქანს ქალს.

— თქვენ, ქალო, იმის „გაქცევა“ როგორღაც ჭკვაში არ დაგიჯდათ, მიუგო მან,—მაგრამ დამშვიდდით—თქვენი მანიჩკა მისი ყურადღების ღირსი ვერ შეიქმნა.

ზამხდარი ქალი აენტო, სიკაპასე მოერია; მარაო დედამიწაზედ დანარცხა და ის იყო მსუქანი ქალის „გვარიანად“ გამოლანძღვას აპირებდა, რომ ბალის ბოლოს ცხენის ფეხის ხმა მოისმო და რამდენიმე წამს შემდეგ თითონ ცხენოსანი ქალიც გამოჩნდა, ამ ქალს გვერდით ვილაც ხანში შესული კაცი მოსდევდა. ძალები გაჩუმდნენ, ყურები აცქვიტეს და დაუწყეს მათ ცქერა.

ცხენოსანი ქალი თავის კავალრით ძურ-გაუზუნის გვერდზე მყოფს სასტუმროში ჩამოხტა, ცხენი მეჯინებს გადასცა და თითონ სახლში შევიდა.

— მეც თქვენი ზრახინია და იმისი ნათესავი, გესლანად წამოიძახა გამხდარმა ქალმა: აგერ თქვენი სასურველი ექიმიც,—დაუმატა მან და მიუთითა ქალებს ბალის კუთხეზედ, სადაც ნეზლობინი დაფიქრებული, ჯოხით რალაცასა ჰხაზავდა დედამიწაზედ. თუ ეგ არ აქცევს ჩვენს ქალებს ყურადღებას—სამაგიეროდ არც მაგას ავლებს რათმე ზრახინია.

— რაკი თქვენი მანია არ გაიცნო, ეგ კიდევ იმას არ ჰნიშნავს, რომ ჩვენს ქალებს ყურადღებას არ აქცევს,—დაირიხიანა შავ-თვალ-წარბა ტუმანსკისამ,—ჩემს პლექსანდრინას იმან წუხელის მთელი ნახევარი საათი ელაპარაკა და რამდენიმე კომპლიმენტიც უთხრა.

— კომპლიმენტი—მე ვიცი...

— ღიახ, კომპლიმენტი. მხლა ჩემზედ არის დამოკიდებული, რომ ნეზლობინმა უფრო საფუქელიანად მოელაპარაკოს ჩემს ქალს.

— ზესმით, ქალებო, მადამ ტუმანსკისა თავის ქალის ქორწინის ფიქრს უკვე შესდგომია! ხა, ხა, ხა, ... მაგრამ არა მგონია, რომ ეგ ექიმი მართლა თვალსაჩინო საქრმო იყოს. პირველი იმიტომ, რომ მდიდარი არ არის...

— მდიდარი არ არის? რა ბრძანებაა! მაშ თქვენ არ გაგიგიათ? მე ამ ექიმის შესახებ დაწერილებითა მაქვს ცნობები შეკრებილი. ეს ყმაწვილი თურმე უზომოდ მდიდარია. შორს რათ წაივლეთ, გუშინ მითხრეს, რომ ზრახი ლედონოვსკის მამული გაუსინჯავს და სყიდვასაც აპირებსო.

— რაო, ლედონოვკა! იმაში ხომ სამას მანეთზედ მეტს თხოულობენ!

მართალს ამბობთ... აბა აქედამ გასინჯეთ რამდიდარი უნდა იყოს ის ყმაწვილი.

შეუძლებელია!...

— რა დასაჯერია; უბრალო ექიმი და მაგოდენა ქონება!

— ღიახ, ღიახ!

— არა მჯერა!..

ეს ქალები ისევე წინანდელივით აუმაღლაურებდნენ ლაპარაკს, რომ ზრახინია ლატერისა არ გამოჩენილიყო სასტუმროს კარებში და ერთბაშით არ შეეკვეცა მათთვის საუბრის სურვილი. ისენიც დასცხრნენ, დადუმდნენ და უცქეროდნენ ზრახინიას.

ზრახინია ლატერისა, წამოსადეგი, ნარნარი შავგვრემანი, ოცდა ორის წლისა ქალი საუცხოვო რამ იყო თავის იშვიათის სილამაზით. მანსაკუთრებითი სიმშვენიერე გამოიხატებოდა მის მსხვილ, ცეცხლის მფრქვეველს თვალებში, ეს ქალი შინაურულად, უბრალოდ იცვამდა ტანთ, დრუსკენის საზოგადოებას არ უახლოვდებოდა. მთელს დღეს ხანში შესულ კაცთან ატარებდა, რომელიც მას უთავისოდ ერთს ნაბიჯზედაც არსად უშვებდა. სწორეთ ეს იყო მიზეზი სხვა-და-სხვა გვარის „წყლის საზოგადოებაში“ მოთენილის ქორისა.

მხოლოდ ნეზლობინისათვის შესცვალა ქალმა თავისი ქცევა: შეჰხედა ერთ კონცერტში, გაიცნო და იმის შემდეგ ხშირად სეირნობდნენ ერთად. უბრალო ცნობილამ სიყვარულამდე ერთი ნაბიჯი უკლდათ. ნეზლობინს უკვე უყვარდა და არც ზრახინიას სძულდა ახალგაზდა ექიმი. დღითი დღე ნეზლობინი თან-და თან უფრო ღრმად სტოპავდა სიყვარულის მორევეში; საშინლად სწყინდა, როდესაც თავის ტრფობის საგანზე ქალების ქორს მოჰკრავდა ხოლმე ყურს. ბოლოს იქამდის მიალწივა, რომ გადაწყვიტა მოელაპარაკნა ამ ქალთან. ზრახინია ძურ-გაუზუნს გასცილდა და პირდაპირ ბალისაკენ გასწივა. ბაღში მას ნეზლობინი შეხედა.

ახალგაზდურათ გულ-გამოტყნით, თავისუფლად დაიწყეს საუბარი. ნეზლობინმა სიტყვა ჩამოაგლო ზრახინიას მუდმივ თანამოგზაურზე, და ცოტა უკლდა რომ მისი ჩვეულებრივი კილო გესლით გამსებულიყო.

— თუმცა თქვენ მე მაწყენინეთ მაგ ეკვით, მაგრამ მე მანც არ ესჯავრობ, მიპატიებია, რადგანაც მივხედი რა მიზეზითაც არ მოგწონთ ჩემი ქალრით მორთული კავალერი. დამშვიდდით იგი თქვენი მეტოქე არ არის...

— იქნება მართლა?! მაშ მითხარით, ბრაჭინია, ვინ არის ისა? თქვენი რა არის?

— მაგასაც მალე მოესწრებით; ეხლა კი კმაყოფილი იყავით მით, რომ მე თქვენ ნებას გაძლევთ დამიახლოვდეთ და... იმედი იქონიოთ.

ნებლობინის ბედნიერებას სამზღვარი არა ჰქონდა როდესაც ეს გაიგო იმ ქალისაგან, რომელიც ეხლა მის მეორე არსებას შეადგენდა და მთელს სამყაროს შეიცავდა.

— თუ ასეა—მაშ ნება მიბოძეთ ერთი რამე გსთხოვოთ.

— რა?

— ღღევანდელი დღის სახსოვრად რომელიც უბედნიერესი დღეა ჩემს სიცოცხლეში, უარს ნუ მეტყვიან, მიიღეთ ეს ბეჭედი, რომელიც... დედი ჩემის სიკვდილის შემდეგ სამკვიდროდ დამრჩა...

ამ სიტყვებთან ერთად ნებლობინმა გამოიძრო ოქროს ბეჭედი ჩინებულის მარგალიტით.

— ოჰ, არა, არა! რა საჭიროა, მიუგო ბრაჭინიამ და ალის ფრად აინთო მასი სახე.

შმაწვილი თავისას არ იშლიდა, სთხოვდა უეჭველად მიეღო ეს ბეჭედი და ბრაჭინამაც, რადგანაც არ უნდოდა ეწყინებინა, გამოართვა და თითზე გაიკეთა. ამ დროს მოისმა ზარის ხმა, რომლითაც სტუმრებს სადილის საუკმელად იწვევდნენ. ბრაჭინია გამოეთხოვა ნებლობინს და ქურ-გაუზუნისკენ გაეშურა. გზაში მას თავისი მუდმივი თანა მოგზაური უცდიდა. ძალი მიუახლოვდა მას და ექიმის სახსოვარი აჩვენა.

— მინ მოგცა ვე ბეჭედი? ჰკითხა იმან.

— ექიმმა ნებლობინმა, — უპასუხა ბრაჭინიამ. რა გემართებათ, მამა! დაუმატა მან, როდესაც მამას საშინელი მღელვარება შეამჩნია.

— არაფერი!.. ბეჭედი აქ მომეც და შენ სასტუმროში წადი... მეც ეხლავე დაგეწევი.

რაკი მარტო დაიგულა გრაფმა თავი, მეტის-მეტე ყურადღებით დაუწყო ბეჭედს სინჯვა: იპოვა ფარული ღილი, დააჭირა ხელი და ბეჭედი ორად გადისხნა... ბრაფმა ჰპოვა ის, რასაც მოელოდდა: ბეჭდის შინა მხარეს მისი სახელი, გვარი და წელიწადი იყო ამოჭრილი.

— ოჰ, ჩემი ეჭვი! შეწყვირა მან. ბანა არა, — რაღაცა ძალი მიზიდავდა ამ ბეჭდისაკენ, თვალს ვერ ვაშორებდი მას როდესაც სადილზედ ექიმის პირდაპირ მომიხდებოდა ჯღამა. საშინელებაა... მაინც, დღესაც, ეხლავე უნდა გამოაშკარავდეს ყოველივე!..

როდესაც ბრაფი სასტუმროში შევიდა, სტუმრებს უკვე თავი მოეყარათ. მრთს კუთხეში

ჯგუფად ყმაწვილ კაცები შეკრებილიყვნენ და ლაპარაკობდნენ; ნებლობინიც იქ იყო. ერთი ვიღაც მოუთხრობდა დანარჩენებს, როგორ დაესხნენ მას ავაზაკები ამერიკაში მოგზაურობის დროს, და გაცარცვეს.

— ჩვენში, მადლობაა ღმერთს, ამ გვარს თავგადასავალს ვერ გამოცდის კაცი დაუმატა მოამბემ, თუმცა სამზღვარგარეთ კი ჩვენს მხარეს ბარბაროზულ მხარეს ეძახიან...

— მჰ, მაგასაც ნუ იტყვიან! გააწვეტინა ბრაფმა, ჩვენსაც ბევრი მაგაზედ უარესი ცარცვა და ავაზაკობა მომხდარა.

— მე იმ დროს, როდესაც ნეტარ ხსენებული წრუწუნა მეფობდა! შენიშნა გესლიანათ ნებლობინმა.

— მაგისი რა მოგახსენოთ—ვინ ბრძანდებოდა ვე თქვენგან ნეტარად „ხსენებული წრუწუნა“, როდისა მეფობდა ან რა ხდებოდა მის დროს, მაგრამ რაც პირად მე გამცარცვეს მას შემდეგ სულ ათს წელიწადიც არ გასულა, წარმოსთქვა დინჯათ ბრაფმა და ნებლობინს თვალი გაუჩერა.

— შექველად სადმე ციმბარის ხეე-ხუეში ან ნოღაის ველზე, — განაგრძო ნებლობინმა დაცინვით.

— სცდებით, ბატონო, ციმბირის ღელე და ნოღაის ველი თვალთაც არ მინახავს. მე გამცარცვეს აქვე, დინაბურღზედ ოცს ვერსზედ მოშორებით. თქვენ, ექიმო, მგონი დიდს ხანსა სცხოვრებდით იქ?

ბრაფის უკანასკნელ სიტყვებზე ნებლობინს ნაცრის ფერი გადაედო, თავიდან ვეწთამდე ქრიანტელმა დაუარა... გულში რაღაც წასწყდა...

— ღიან, ბატონებო, განაგრძო ბრაფმა თავისი მოთხრობა და თანაც ნებლობინს თვალს არ აშორებდა. ნებლობინი თავში დაკრულივით ერთს ადგოდა შეჩერებულიყო. ბატონებო ეს ის დრო იყო, როდესაც პოლმა აჯანყდა ე. ო. 1862 წ. სხვა-და-სხვა მიზეზების გამო, რომელიც თქვენთვის საყურადღებო არ არის რომ მოგახსენოთ, მე თავი უნდა გამეწებებინა ჩემის მამულისთვის, რომელიც დინაბურღის საპყრობილედამ ოცს ვერსზედ მდებარეობს. მეც შევკრიბე ყოველივე ჩემი ნაღდი შეძლება—ბანკის ბილეთები ნახევარი მილიონისა, ძვირ-ფასი თვლები და ნივთები დაახლოვებით რომ მოგახსენოთ, ასე 200 ათასი მანეთისა—ჩავაწყე ჩამოდანში და ღამე გავედი ჩემის მშობელ სახლიდამ. მე ტყეზედ უნდა გამეველო. წინეთ ამ ტყეში ქურდობისა და ავაზაკობის გაგონაც არ ყოფილა. დაუახლოვდი თუ არა

იმ ადგილს, რასაც „წითელს ეკლესიას“ ეძახიან, ცნებები ერთბაშით შემოფთხნენ და გამიტაცეს, თითქმის ამავე დროც თოფიც გავარდა და ჩემს მფეტლეს სწორეთ კეფაში მოჰხვდა. მე ეტლიდამ გაღმოვებტი და მოვემზადე თავის დასაცველად, მაგრამ მეორე ტყვიამ მეც სასიკვდილოთ დამკოდა და მიწას გამართხა. გონს რომ მოვედი დავინახე ღარიბი ქონი, ღარიბი ქვეშაგები, რომელშიაც მე ვიწექ და ვილაცა კაცი, რომელიც მე მივილიდა. ტყის ყარაულს შემხვევით გამოველო იქით ცუდი მძღვომარეობაში ვენახე, წამოვეკიდინე ზურგზე და თავის სახლში მივეყვანე. ჩამოდნისა და ფულისა კვალიც აღარსად იყო...

შურის მგლებელთ გაცოცებით გადავღვეს თვალი ერთი-მეორეს, — არ ესმოდათ რა ფიქრში მოუვიდა ბრაფს, რომელსაც წინეთ უბრალოდ ხმაც არავისთვის შეეძრახა, ეხლა ამ საკვირველის და საშინელის მოთხრობის მბოზა.

— ჰერაც არ იცით ვინ იყვნენ ის ავაზაკები? — ჰკითხა ვილაცამ.

— ლემდის — ევრაეინ აღმოვაჩინე, მიუგო ბრაფმა და მიაჩერდა გაყვითლებულს ნეზლობინს, მაგრამ დღეს კი — მგონი რომ კვალს მივაგენ. ჩემს ძვირფას ნივთებში, რომელნიც ჩამოდანში მეწყვნენ, ერთი სწორედ ამისთანა ბეჭედი იყო: ბრაფმა აჩვენა მათ ნეზლობინის სახსოვარი რომელიც მან ბრაფინას მისცა.

— რა გემაართებათ, ექიმო? ჰკითხა ერთმა იქ მყოფმა, რა შეამჩნივა, რომ ნეზლობინი ფეხზედ ძლივსლა იმაგრებდა თავს და გული უღონდებოდა.

— თქვენა ჰკითხავთ, რა ემაართება? — მაგას მე ეხლავე ავიხსნი.

— ლეთის გულისათვის, მამა ჩემო, შედექით! შეჰკივლა ბრაფინიამ.

— ამის მამა! წარმოსთქვა ნეზლობინმა, თავზედ ხელეები მოიჭირა და გამოვარდა ზალიდამ... გათავდა! ყოველისფერი დაიღუბა... სახელი ჩირქ მოცხებული, პატოსნება დანშული... სიმდიდრე გაუქმებული... გული ვაგმირული... რაღა მრჩება?

სალამოთი „წყლის საზოგადოება“ — ნეზლობინის თავის მოკვლავზედ ქორიკანაობდა, ნეტა რისთვის მოიკლა თავი? — ეს იცოდა მხოლოდ ბრაფმა, რომელსაც ექიმისაგან რაღაც ყუთი და წერილი მიუვიდა.

ვნასი.

ან. მარიამ ო... ანის დღეობაზედ.

მსურის ადგასო ყოვლის კეთილით და განგაშენო ძვირფასის თვალთ, მაგრამ სურვილი ამაოდ მშობება, ვერ გაგაგვირგებ, ვიცი, ვერც აძით. მსურის შენშია სამარადისოდ იყოს ეგ ტებილი უმხნეობა, მადლი გრძნობა გუელს გინათებდეს, ხატადა გწამდეს მშვიდ სათნეობა. ნუ შეგაჯანახს იმ უნებოს ტალღებს, რომელნიც ბედსა ზედ დასტირანს, რომელნიც სვისკან გზა დახლართულნი თვისას სიჭრეტლეს თვით დასტირანს... იყავ კეთილი, იყავი ტებილი უმხნეო, წითელი. მარად გუელ-ჩვილი, რომ მოსახლეუდ ძველის ჰოკტის შენ აღუხანდო სამშობლოს შვილი;

ან. ნინო ორბელიანისა.

უბრალო ჭეშმარიტებანი

ბუნება ნიუთონს შეფა,
გონება მისი ქარხანა.
სელაგინის ქმნილსა თუჯისას
ვერ უდრის ოქროს ჩაღხანა.
დედა მიწა მისთვის ბრუნავს,
რომ მზემ ყველას ნათელი სცეს;
მმართველობაც მისთვის ზრუნავს,
რომ... ყოველთათ შეება მისცეს...
ახლად გაშინჯევი ვაწი,
ნუ ენდობი მის წაღს-ულსა;
ზარამეტრის თვისება სჭირს
ყოველ ვაწის გულს და სულსა!...

დ. გასამიწელი.

ვუძღვნი ვ — ანს

მარჯვე ბიჭსა ამას ვუძღვის თქვენი მონა აღუქსანდრე,
თავ-დაზნაღი ბრძანდებოდით, შენიშნული მყავდით ადრე
ესლა უფრო შემიყვარდით რაკი თავი გამოეადრე, —
გრძნობას მამინ გამოვიტყვი, თუ რომ სხვა დროსაც
მიკავდრე.

სანდრო ბიჭი.

სად რა მომხდარი.

* * საცნარი დამოკიდებულება არსებობს ამერიკაში მსუფრუბელთა და მოთამაშეთა შორის. მაგალითად. ამ დღეებში ერთს იქაურ თეატრზედ თამაშობდნენ ოქტინისის ოპერეტას ,,ორჭივი ჯოჯოხეთში“ სხვათა შორის ზღუტონის როლის თამაშობდა მომღერალი არტისტი არისტოუსი. ერთი მოქმედება საუცხოვრით შესარჩულეს, მაგრამ დაიწვეს თუ არა მეორე მოქმედება ზღუტონმა ,,ზღუტობა“ დაიწყო. თურმე ნუ იტყვიო; ერთს მახლობელ ლოჯაში მკვდარიყო ბ. ზღუტონის საუვარელი, რომელსაც ვკერდით უსხდნენ სხვა და სხვა თავყანის-მცემელნი და მისარუ ლად ბანსობდნენ. უცნაო, ზღუტონი ავარდა სტენიადამ ლოჯაში და კარგი ღაზათიანები უთავაზო თავის მიჯნურს და მის თავყანის მცემლებს, ხალხში ერთი საშინელი აყალ მყალი ასტუდა, ფარდა ჩამოეშვეს, თეატრის დირექტორი ბოდიშს ითხოვს, ერთი საშინელი ყვირილი ატუხეს, ბოლოს ზოლიცინამ როგორც იყო დაიჭირა გაზრზებული ზღუტონი და ჯოჯოხეთის მაგიერ ვინის აბანოში ამოაყოფინეს თავი. ამის შემდეგ განა ჩვენ კიდევ უნდა გვიკვირდეს, რომ ხანდისხან ჩვენ არტისტები ოფოფებს შეათამაშებენ ხალხი?...

* * აი კიდევ ერთი მაგალითი მელპომენის ქურუმის თავსედობისა; მკითხველებს ესნობებად, რომ გამოჩენილი საფრანგეთის არტისტი-ქალი სარრა ბერნარი თავის საცნარის თამაშობის შემდეგ, ოქელიის როლში, ამერიკაში გაემგზავრა. ამ უმად როგორც გასეთები გვაუწყებენ, სარა ბერნარი ერთს ამერიკის საზღვრობილეში დატუსაღებულა. მიზეზი ამისა თურმე ის არის, რომ გამოჩენილს არტისტ-ქალს, თავისის ,,საუვარელის ხლისტიად“ (წკეპლით) კარგა-ღაზათიანათ ცხვირ-შირი დაუნტვრეკია ერთი იქაურ არტისტი-ქალისათვის ნუარმინისათვის. საკვირველია სარა ბერნარის საქმე! ასეთი ,,საქციელი“ შირველი და უგანასენელი არ არის იმის მხრით! კარგია კიდევ რომ იუზვა აცვია, თორემ თქვენს მტერს, მთელს ქვეყანას აიკლებდა!...

* * რასან არტისტებზედ ვლანარაკობთ ბარემ ისიც ვსთქვათ რაც ამდღეებში ქალ. ზემტში მოხდა. იქაურს თეატრში არდგენდნენ ახლად შეცნობილს ისტორიულს დრამას ,,სიკვდილი ლუდოვიკი ბაეარიისა“. 3-მე მოქმედებაში ერთმა არტისტმა როლს თავისი დაუმატა, რომლიდანაც გამოდიოდა, რამ ლუდოვიკი ძალად არის მოკლული, ესე იგი, დახრბობილი წყალში შრუსიის მეოხებითო. ზოლიცინამ წარმოდგენის შეუენება მოიწადინა. ხალხი აჯანყდა ისე რომ ,,საჭიროდ იცნეს უანდარმების

შემწეობა... ბოლოს საქმე იმით გათავსდა, რომ თანვე მხარეს ბეკრი დაჭრილი იყო და მეორე დღეს უფრო ბეკრი დატუსაღებულა...

* * მე XIX საუკუნე გამოგონების და მეცნიერთა საუკუნეა. დღე ისე არ გაივლის, რომ აღმინის დაუცხრომელმა ჭკუამ რამე ახალი არ მოიგონოს. უოკელისფერი ახსნილი, ევლაფერის მიზეზი გამოკვლეულია, მსოფლიო ეს-და ავლია კაცობრიობას, რომ მკვდარი განცოცხლან, მაგრამ, ვგონებთ, მალე ამასაც უზოგინან საშუალებს. ამ დღეებში ერთმა შოტლანდიელმა სიმეკოსმა მარსელენონმა გამოგონა აღმასების კეთება, რომელიც არაფრით არ ჩამოუვარდება ნამდვილს აღმას... ის, რაზედაც ამ ერთის თვის წინეთ ათი ათასობით ხარჯავდნენ, დღეის შემდეგ ორ გრამდაც არ იღირება!...

* * ზარისის გასეთებში სწორენ რომ ჭამბუტასი ძეგლს რამდენიმე ხნის შემდეგ სრულებით დაამთავრებენო. ძეგლი თურმე საუცხოვრია, განსაკუთრებით ორი ემბლემა, ერთი: — ,,სიმართლე“, და მეორე ,,ძალა“.

* * გამოჩენილს გერმანიის ამირ-სპასალარს გრანდი-მოლლტკეს ამდღეებში თურმე უძღვნეს ერთი უშველებელი ზანი, რომელსედაც შემდეგი სწავია: გრაფი მოლტკეს. გამო-სხმულია საფრანგეთის ზარბაზნებისაგან. სახსოვრად 1870 და 1871 წლებისა, ამ ზარემ ქვეყნიერობას ჩვენი დიდება უნდა აუწყოს!“ წარწერილობა კარგია, მაგრამ ბედი უჩნია....

ხალხური გამოცანები

- I შვიდი ფიცარი, შვიდათ შეკრული, კერც ყენი განსნის, კერც მისი ჯარი!..
- II მურუ-მურუ ძეგლი, მიწა-მიწა მოხრელი, ნადირს მოჭკლავს და არა სჭამს არის საკვირველი.
- III მავსა მიწას დაუფენენ მწვანედ ამოუგა ძირი, შტო მრავალი გაშლებს, ფოთოლი აჭვს მეტად სშირი; ყვავილი ნარგოზს მიუგავს, უფრო არის გარდაშლილი.

მწვანე, მკვანე ხილი იცის
საჭმელის მეტად გრილი.

(შეკრებილი ვოტე ნსიძესაგან)

2. ერთი რამ არის უსულო სულაერისა მშობელი
შვილსა შობს, დედა მოკვება.
ვინ არის გამომცნობელი?

3. ერთი დედა ზრდის შვილებსა
წერილებსა უფროთა მსხვილებსა
დაზრდის და თვითონვე დასჭამს
მისთვის ილესავს კბილებს.

(შეკრებილი კნ. ნინო ორბელიანისაგან)

წერილი კედეტორის მიხარო.

ბატონო რედაქტორო!

თქვენს პატრიუტულ გაზ. „თეატრი“ წასწულ
31 №-ში დაბეჭდილი იყო ჩემგან გამოგზავნილი ძველი
ლექსი მარამ ბატონიშვილისა უზარდადელსა ქალსკედ; ჩემ-
და სამწუხაროდ მაშინ დამავიწყდა დამესახელებინა იქ
კავთისევის აზნაურის ქორევი ნინო; თუმცა გვიან არის,
მაგრამ მაინც ვასწორებ ჩემს შეცდომას. ქორევი ნინო
იყო აზნაურისშვილი ქელიევიძისა.

სასოგადლოთ ქელიევიძის გამრწვად აი რას მოგვი-
თხრობენ ძველი თქმულებანი: კავთისევი თურმე მეფე
ირველის დროს იმყოფებოდა ერთი ქვერევი, რომელ-
საც სამი ვაჟი ეყანდა. ერთს ომში ამ ქორევის
სამივე ვაჟები გაუყოლებია მეფის მსლებლად. როდესაც
გამარჯვებული ჯარი დაბრუნდა ქორევი თურმე გვიდა
გზის შირას და დაეკითხა ერთს ჯარის კაცს:

— ჩემი უფროსი ვაჟი სად არის და როგორ
აბრძოდა?

— შენი ზირმთა შვილი მეფის წინ მოკვდა ბძრო-
ლის კელშიო, უზასუხს მხედარმა.

— უჩინად შვილო, სირცხვილი არ უჭამიაო, მიუ-
გო საბრძლო დედამ, შეათანა კი როგორ მოაქცია?

— შეათანამაც სული დალია მტერთან ბძმოდანში,
უზასუხს მხედარმა.

— კბერ აგრე უნდა ყოფილიყო, გააგრძელა გულ-
ჩათუთქულმა დედამ.

— მესამე უნცროსი როგორ არისო, ჭკითხა ისევ
დედამ.

— მესამე გამოაქცა და ცოცხალი არისო, მუცელ-
ჯარის კაცმა.

გაიგო თუ არა ეს დედამ, თავი მაშინ მოიხდა და
დაიწყო მოთქმა და ტირილი:

— სატირალი ის შვილია, რომელმაც გამოაქცა
და თავი შეირცხვინაო!—

აი, ბატონო, რა ქალები ჰყოლია მაშინ... გაუ-
გია თუ არა მეფე ერეკლეს ამ ქორევის ამბავი მაშინ-
ნათვე უწოდებია ამ ქალისათვის გვარად ქორევის ქობა
(ესლას ქელიევიძე) და იქიდან მიმდინარეობს ქელიევიძისთ
გვარი და სხუენებული მსლებელი უზარდადელის ქალისა
ქორევი ნინოც იმ ქელიევიძისთ გვარისა ყოფილა.
კნ. ნინო ორბელიანისა.

თეატრი და მუსიკა

როგორც გაზეთები ამბობენ სლავიანსკი თავის
ხოროთ დაბრუნდა რუსეთში თავის მოგზაურობიდან
მეროპნში. სლავიანსკის როგორც ამბობენ, დიდ ძალა
ფული ჩამოუტანია. ეს მეორე მაგალითია, რომ რუ-
სეთის არტისტებს უცხოეთში „მანანდა“ აქვთ.

ჩვენი საზაფხულო თეატრები (Сем сад., Васи-
ЛЬОВ. сад) და სხვანი დღე დღეზედ მართამენ „წარ-
მოადგენებს“ მაგრამ „პუბლიკა“ რალაც არ სწყალობს.
მერც რეკლამები შველის საცოდავ ანტრეპრენიორებს.
მხლა აი მოიგონეს: ერთს საღამოზედ ერთად არ
დგენენ დრამას, კომედიას ვოდეველს ოპერას და-
ოპერეტას, ამას მოსდევს ცხოველი სურათები და კი-
დედ დივერტისმენტი... მაგრამ მაინც ხალხი უფრო
არ დადის, უფრო სხვა შესაქცევს ეძებს. ეხლა ვი-
ლაც „მანკები“ და „უანკები“ გამოუყვანიათ სცენა-
ზედ... აფსუს მელოპომენის ტაძარო!....

ზამოჩენილი იტალიელი არტისტი — ტრალიკი
ერნესტო როსი, როგორც ამბობენ გაზეთები, შესდ-
გომია თავის თავგადასავალის აღწერას, რომელსაც
არქმევს თურმე: „ჩემი მემუარები“; გაზეთების სიტყვე-
ბით როსის მოუვლია და უთამაშნია ბარემ ოთხას
სხვა და სხვა ქალაქებში და სცენებზედ. სწორედ რომ
სანტერესო წასაკითხავი იქნება „როსის მემუ-
არები“—

ჩვენს გაზეთში უკვე დაბეჭდილი იყო, რომ გა-
მოჩენილი კომპოზიტორი ჭრანცო ლისტი გარდაი-

ცვალა, ვხლა უფრო დაწვრილებითი ცნობის ვაძლევეთ მკითხველებს.

ლისტი დაიბადა 1811 წელს რედინგის მახლობლათ. ჯერ ლისტი ექვსის წლის არც კი იყო, როდესაც ნიქი გამოიჩინა. 12 წლის ლისტმა დაიწყო მეროპაში მოგზაურობა და კონცერტების მართვა. ლისტი როგორც კერძო ცხოვრებაში, აგრეთვე საზოგადოებაში სოუცხოვო ხასიათის კაცი იყო, ეს ყველაფერი მის ნაწარმოებებს აშკარად ეტყობა. როგორც კომპოზიტორი ლისტი ერთს უპირველესად გილს დაიქვრს გამოჩენილთა მემუსიკეთა შორის. ლისტის სიმფონები საქვეყნოდ არიან გამოჩენილნი, მეტადრე მისი სიმფონია „ფაუსტო“ და „სამღთო კომედია.“ ლისტის ავადმყოფობა ერთბაშად მოხდა. პირველსავე დღეში ლისტმა არ მიხედა თავის ავადმყოფობას და თეატრში გაატარა მთელი საღამო თავის ოპერაზედ „ტრისტანზე“; სწორედ ასევე მოიქცა მეორე დღესაც, როდესაც თეატრში არდგენდენ მის ოპერას „პარსილას“, ამ გარემოებამ უფრო ხელი შეუწყო მის ავადმყოფობას, (ფილტვების ანთება ჰქონოდა) და გამოჩენილი ჭრანცო ლისტი გორდაიცვალა 19 იელის 11 საათზე დილით.

სიტყვების გამოსანა.

1. ჩვენი ძველი მწერლის სახელის ბოლოს დაურთეთ ორი ასო, ერთი უნმო და მეორე ხმოვანი: ყველა ეს შეადგენს ერთს ფრიად საჭირო ნივთს, რომელსაც ლამით ხმარობენ.
2. სიტყვას, რომელიც ნიშნავს ბრძოლას, წინ მიუმატეთ უნმო ასო: ყველა ეს შეადგენს ერთს უძლიერესის ნადირის სახელს.
3. სახელწოდებას, რომელიც ნიშნავს ერთს გვარს ნათესაობას, წინ მიუმატეთ ორი ასო, ერთი უნმო და მეორე ხმოვანი: ყველა ეს შეადგენს ყოველ იდამიანისათვის სანატრელს და სათაყვანო საგანს.

ზამბის შედგენა.

შეადგინეთ ზმები შემდეგ სიტყვებზედ: თეატრი, ნათლია, კოვზი, ერისთავი, თელავი და იორი.

უცხო წმარა-კითხვა.

ოთხი სიტყვისაგან შეადგინეთ და დასწერეთ ისეთი წინადადება, რომელიც მარჯვნიდამ და მარცხნიდამაც წაიკითხებოდეს, ხოლო ორივე შემთხვევაში ერთი და იგივე აზრი გამოდიოდეს.

ახსნა სიტყვის გამოცანისა.

(მ) ილი (ა) ჭავ, — ჭავ — ძე: ილია ჭავჭავაძე გამოიცნა მათი კომ. გ. გ—ვამ. და რ. შირზანელმა.

ახსნა არითმეტიკული გამოცანისა

მონეტს კაცს ჯიბეში ჰქონდა 1 მან. 31 1/4 კაპ. როდესაც კიდევ აძლენი მისცა ღმერთმა მანის შესდგა 2 მ. 62 1/2 კაპ. აქედამ 1 მ. 50 კ. სამთელი რომ ანთო, დარჩა მას ჯიბეში 1 მ. 12 1/2 კაპ. კიდევ აძლენი რომ მისცა ღმერთმა მანის შესდგა 2 მ. 25 კაპ., მანეთ ნახევრის სამთელი რომ ანთო, ბერიკაცს დარჩა 75 კაპ. ამ დანარჩენს რომ კიდევ აძლენი მიემატა მანის შესდგა 1 მ. 50 და ამის რომ სანთელი დანთო, ბერიკაცს ჯიბეში არათფერი არ დარჩა. ამ გამოცანის სწორი ახსნა მივიღეთ ბ—ნიკ. უაურგაური სავან, იაკობ მამონოვილი სავან. მ. გ—სავან ვ. ბაგრატიონ—დავიდოვი სავან.

შედგენილი ზმები დაკვეთილ სიტყვებზედ.

ესომ გლეხი აკურთხას მიწის ყმა მწავალ ხნეი, ქე ბრძანდ და მიანიჭას მასად ნინადაგ ძლეიერი, იმბატ სმოფლის ყანებმა, ტურფათ იცვალას იერი; ზღვა გასკდა წელს მოსავლისა, აწავინ დარჩას მშოიერი. სოფლის მეკეფეს, ყანების მოკლას არ ეწარებოდა, მას ან ღრო გარგი მასწეკლას მარაბად იარებოდა, მანამ მომეიდნენ, გალექდენ, ჩრდილში არ წამაწეკებოდა და სამეკეფლაც, სომ კომლზე, ლიტრასზედ მეტი ჰხვდებოდა. ზურთ გალექეს, სიმინდს კი, ვიცი არ უნდა ღოდინი, აქ მოდი, ბიჭო, აკერიშოთ იცი არ უნდა ღოდინი, დაიჭი პირი ტომბისა, ხუ იცი ხელის შოთინი, რომ გაისარჯო რიგისა, არ დაგჭირდება ღოდინი. ეს გალექსული ზმები შეადგინა თამ. რაშ. პრის-თავამ ამის წინა №-ში დაკვეთილი სიტყვებზედ: ადამიანი, ჯანი, ტასო, სანდრო, ბაღია, შოთი, ჰიპი, და ჯორი.

გასართობი

მრთხელ დ—გ—ელი იყო მიწვეული სადილად ქ. ქ—ში. თ. ნ. წ—ს ოჯახში. ჩვეულებრივად დიდის თავადის ოჯახში მრავალნი მოსადილენი ბრძანდებოდნენ და სქვათა შორის—უფროსი ადიუტანტი ქ—ს გენერალ-გუბერნატორისა კ—სა ბ—ნი შჩერბაკოვი, მხიარული და ხუმარი ყმარწვილი კაცი. თავადმა დ—იმ ჩვეულებისამებრ გაბერა გულა და მოყვა, თუ როგორ დიდებულად მი-

ქართული
თეატრალური
კავშირები

იღეს პეტრეს ქალაქში; თუ რამდენი ოთახი მიუჩინეს სასახლეში; თუ როგორ მიიღო მისის პარადი; თუ როგორ ბაასი და დავა ჰქონდა სხვა და სხვა ევროპის ელჩებთან პოლიტიკაზე და სხვა და სხვა... ბოლოს განსვენებული აღტაცებით მოყვა მას, თუ როგორი შეჭამადები მოქონდათ სასახლეში და რანაირი სასმელებით იტკობოდა პირის გემოს. საქმელების ჩამოთვლის დროს, ვინც რა საქმლის სახელს გაახსენებდა. მას. დასახელებდა იგივე. შენიშნა ეს შეჩერბაკოვმა და მიმართა თ—დს ამ სიტყვებით!

— ძნიაზო! თუ ვახსოვთ-ეკვატორი არ შემოუტანიათ სხვათა საქმელთა შორისო?

— როგორ არა!-მიუგო გულწრფელად დ—იმ ეგ ყოველ-დღიური ბლიუდა იყოფო და ყველაზედ მეტად გემრიელიცაო!..

გ. თიხელი.

მილაცამ ჰკითხა დიოგენს, საზოგადოთ რომელს საათზედა სჯობს რომ ვისადილოვო. თუ მდიდარხნარ ისადილე, როცა მოგინდეს და თუ ღარიბი—როცა შეგეძლოსო,—უპასუხა დიოგენმა.

მრთხელ დიოგენი მეტად ქუჩყიანს აბანოში შევიდა და სთქვა: «აქ რომ კაცმა ტანი დაიბანოს, ნეტა გასაბანებელი ადგილი სადღა უნდა იყოსო?»

ვილაცამ უსაყვედურა დიოგენს, რომ ბაზარ შუა სქამ პურსაო. «ეგ იმიტომ, ჩემო ბატონო, რომ ბაზარში მომშივდაო, მიუგო დიოგენმა.

დიოგენმა თვალი შეასწრო, რომ ერთმა სახელ გატენილის დედაკაცის შეიღმა ქვუფა ხალხში ქვა შეისროლა: «ფრთხილად, შესძახა დიოგენმა, მაგრე შეიძლება მამაშენსაც მოარტყაო!..

რუსი, ფრანკუზი და ინგლისიელი შეჭნდნენ ერთმანეთს და პოლიციაზე ჩამოაგდეს ლაპარაკი.

ფრანკუზი. ჩინებული რამ არის ჩვენი პოლიცია, რაც უნდა ეშმაკური ქურდობა მოხდეს ორ დღეს შემდეგ უეჭველად აღმოაჩენსო!

ინგლ. ჩვენი პოლიციისათვის ორი სათიე საკმარისიაო!

რუსი. ეჰ, თქვენც კი ვაგჩენიათ საკვენარი!

ჩვენმა პოლიციამ მაშინვე იცის სად და ან რა ჯერდებიან და მოხდებო!...

კვირიდან კვირამდე

* * გამოვიდა და ისეიდება ჩაჩკეიანის წიგნის მადანაში ანტონ ფურცელაძის „რუსთაველი და მისი ცოლი“ წიგნაკი ღამაზად არის გამოცემული და იაფად დიანს—10-კაპ.

* * ყოველ საქართველოს გუთხიდან მოისმის ჩივილი: საქონლის ჭირმა დაგვლუზაო, მაგრამ ვინ არის მშველელი! საქონელი კი არა, ჩვენში კაცებს ვერ უვლიან ქეიძები. ვარჯი იქნებოდა, რომ დაერგებინათ საღისისათვის პაწია ბრძოლები—სამეცნიერო დარბეგანნი და ზოგიერთ საშუალებანი ჭირის საწინააღმდეგოდ კე კი ადვილი შესასრულებელია და იაფად, მაგრამ განს დაბრკოლება ფულშია?

* * ჩვენს გაზეთში მოხსენებული იყო, რომ თიონეთის მასწავს სეტყვამ ზარალი მისცაო. აი ესლს უფრო დაწვრილებითი ცნობანი: ზური დაუსეტყვამს ბარემ 200 დესატინაზედ მეტი, კენახები 70 დესეტინა. ამდენი შრომის და ღოდნის შემდეგ ასეთი უბედურება სწორეთ სიკვდილის თანაბარია გლეხ კაცისათვის.

* * ჩვენი გონები, ან როგორც ვინტოები ეძახის „კონკილები“ მანც არ იშლიან თავისას, დღე ისე არ გავა, რომ ზოგს ფეხი არ მოსტყეს, ზოგს ხელი და ზოგი სულ არ იმსხუკნძლას. ამ დღებში ერთი მეურმე გამეხით მიღეწ-მიუღეწია! ნეტა დიდ ხანს გასტანს ესეთი ნეოსტოროცნობები...

* * როგორც ეტყობა ჩვენი სასაიტარული კომისია გონს მოვიდა. დღე ისე არ გავა, რომ 400—500 სასამთრო არ გადაუყარონ მტკვარში, მაგრამ მოხსენებული ბაულებს მთელი მცურავთა ჯარი დაუქინავებიათ, რომელნიც იტკვარს მტკვარში გადაურილ სასამთროებს... ესლს როგორც შეკითხეთ სასამთროებს სჭირან და ისე ურთან წყალშიო.

* * ქალაქის გადგეობა ამ სნებში არა ჩვეულებრივის მეცადინეობით შეუდგა ქუჩების სწორებას, ზოგან ქუებს აწობენ, ზოგან ტროტუარებს... ჩვენ გვგონია, რომ ეს არა ჩვეულებრივი წადილი გაშეწვეულია იმით, რომ სეკტემბერი ახლდა და მასმადამე ახალი არჩევანებიც ქალაქის თავის თანამდებობაზედ...

* * ჩვენს მხარეს ერთის თვის განმავლობაში ბარემ ათიოდე სნვა და სნვა მადალ-წოდების და თანამდებობის პარნი ეწვია. მაგალითად ობერ პრეკურორი, სამხედრო მინისტერი, ესლს კიევის გენერალ-გუბერნატორი დრენტილი და სნვა....

* * როგორც ვასეთი „ივერია“ ამბობს რამდენიმე შემდეგელ შინთ განუზრანსკოთ სამეურნო სკოლის განსნა— ერთი ქართლში და მეორე ვასეთში.

* * ამ დღეებში ჩვენ ვნახვეთ ბატონი ლორთქიფანიძის გან გამართული რატონდა „ტრანკაი“, სადაც პივანს (ლუდს)სყიდინ კრუკებით, ბოთლებით და კვარტებითადაკვირან დღეობით აუარებელი ხალხი დადის ამ რატონდაში და სულ უგანსკენელი, უკველ დღე ისყიდება 5000 კრუკებ პივანს. საუცხოვო წესიერება, სისუფთო და სიმრავლე მოსამსახურებთა კაცს აკვირებს, ასე კვებუნებად, სადმე კერძინის გამომკნელ ქალაქში ვარო. სამხედრო მუსიკა და ცირკის აკრობატები ხალხს ათობენ. ერთი საგულისხმო მოკლენაც. მოსამსახურეთა შორის ბევრი და თითქმის მომეტებული ნაწილი სულ ჩვენი ქალაქის „ჯული ბიჭები“ ურევია. დიდი მადლობის ღირსია ბ. ლორთქიფანიძე როგორც თბილისის მცხოვრებებისაგან აგრეთვე ზოლიცინისაგან, რომ ამდენს უღუემს-პურო ბიჭებს ადგილი და მუშაობა მისცა და ამით დაინსნა ბევრი დაგვიანებული გამძლე-გამომძლევი ცარცვა და ქურობისაგან.

* * ჩვენ გვატყობინებს, რომ ახალ-ქალაქში სტრენის მოყვარეთ ამ მოკლე ხანში ორი წარმოდგენა გაუმართათ. უთამაშინათ: თამარ ბატონიშვილი, ცოლი თუ გინდა ეს არის, მეორე წარმოდგენასკად უთამაშინათ ხანუმა, ბაიყუმი და უჩინ-მაჩინის ქული. საზოგადოება გამყოფილი დაჩენილან, მეტადრე ელენე გურგენიძის, მარიამ თარხნიშვილის ბ. ხუციევის, მესხიევის და ესთატე თარხნიშვილს თამაშობისაგან. როგორც შეეიტყეთ კიდე ამირებს წარმოდგენის გამართვასო.—

კინტორი ლექსი.

გამარჯობა, ვარუნ, სულის ჭირიძე!..
 ვა! არ გესმის რამოდენას ვევირი მე?!
 ხომ არა გსურს თითო მუშტი გვერდებში?—
 მითომ მე ჯერ არ მიცდა ჩემს დღეში!...
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 მე საწყალი—შენ კი დიდი ვინმე ხარ!
 ვა, ნი ვი სკაზალ: „კვირას ჩემთან პოილომო,
 ვიბიემ კახურ, ჩემო სულის მალამო!“
 მეც გითხარი: გამდლობ სულის ჭირიძე!...
 ვა, არ გესმის რა გრამკათა ვევირი მე?!
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 მე კინტო—შენ კი გოსზადინი ხარ!...
 რას ტრახახობ, ჩემო კარგო კნიაზო,
 შენ როდემდე უნდა აგრე ინახო?
 მე რომ შენებ გემნახისტკა არ ვარ,
 მითომ ამით შენსკად ბრყვი რადა ვარ?
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ
 მე, ეშქი—შენ კი პროფესორი ხარ!...
 ჩემი სკოლა იარმურკის დახლად,
 ტანცის ვერერ ორთა ჭალის ბადა
 ჩემი დონი—ღვინათ საესე კულია
 ჩემი მუხიკ—სტეპკას ზურნის სულის
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 მე ჰაყარნი—შენ კი ჩენნი კაცი ხარ!
 რომ მიბღვირი, ერთი არ შემაშინო;..

ავსუს ცილინდო, ერთ-ხახვარ, ჩემი
 ვა, შეშინდი, ჯოჯოხეთის მამხარო,
 მოდი ერთი ვარანულად აგშალო!
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 მე რახზუნიკ შენ კი ლასტოკომტრედი ხარ!..
 შენც კაცი ხარ, მეც კაცი ვარ ალადი,
 მენეც ბოლი, ვამაც ბოლი ზდელალი...
 ვი ლუმიშ შტო, ვი პაილოშ სამოთხეს
 მე კი ვანხურს შიგ შუა ჯოჯოხეთს?!
 არა, ვარუნ, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 მოა გრემნი შენ კი უცოდელი ხარ!...
 ეჭ, კნიაზ ნა ვაშ სერცე ჩოორტ სიდიტ,
 ონ სტო ლლან იესტ კრუგამ ჩუქოი ვსე ვიდიტ!
 ჩემს გუელში კი დმერთის ანგელაზი ზის,
 ფიქში, სულში მე ყოველთვის ის მიხის!...
 განსე, განსე, ჩემი ტოლი როდი ხარ,
 შენ ბარიშნებს მე გოგოებსს ვუყვარვარ!...
 ეჭ! გეტყოდი, მაგრამ არა მცლიან,
 ელიოტ ტავარიში, ღვინო მწყურის მალაინ...
 ხოჩიშ პაილომ, რადი ბუდემ მი ვსელდა,
 კადა სნამი ტაკოი კაკ ვი ლოსპოდა!...
 მაგრამ განსე, ჩემი ტოლი არა ხარ,
 შენ მუდრიცა მე კი ლოთი—ფაშა ვარ!...
 მათიკო

«მეატრის» ფოსტა.

თბილისში ბ—ნს გ—ვას. თქვენი ლექსი მოკლე-
 ბულია ყოველივე იმას, რითაც ლექსი ლექსობს, ამის გარდა
 სიტყვები ნაძალადებია და ჯგერცმულიც, მაგალ. გადგამცევა,
 მწოხი, მიყურებ რათა და სხვა. აი თქვენის დასარწმუნ-
 ნებლათ სწავთა შორის ერთი კვლეული:
 „განსედ მიყურებ—ცალ-თვალი მწოხი,
 როგორც ვატა თავგასა დაჭერილს
 და ხან მიღ მებ—ვით თავ-მომწოხი
 ქალი საყვარლით მიღებულს წერილს“...
 აქ არც პოეზია მოიპოვება, არც რითში, არც აზრი,
 არც პრასა და ნიანურიც!... მშურად და მეგობრულად
 გირჩევთ ლექსებს ჯერჯერობით მინც თავი დაანებო. სწერეთ
 პროზით; თუ შრომა გსურთ და ხალისიც გაქვთ, განა პროზით
 არ შეიძლება სწეროთ; განა ცოტა არის სათარგმნელი მასალე-
 ბი?—რაც შეეხება ახსნებს სწორია და გამდლობთ კიდევ; სო-
 ლო ლექსებს ნუ გამოგვიგზავნით, გვერწმუნეთ რომ უთქვენო-
 დაც დაუხანჯელი ვართ „უწყალო პოეტებისაგან“—გირჩევთ
 წაიკითხოთ მეთაური წერილი ივერისა № 139—
 ქუთაისში ბ—ნს. ს—ქეს. აბა ვინ მოიფიქრებდა, რომ
 „რიცხვს“ ასეთი სამწუხარო შედეგი ექსებოდა! წერილის ბო-
 ლოს რიცხვს ჩვენ ყოველთვის ვშლით და ეს წესად გვაქვს
 დადებული. ჩვენ წრეების გულით თანავუგრძნობთ თქვენს წუ-
 ხილს... თქვენი ლექსის მე VIII და X კვლეულები შალაშინს
 თხოვლობენ, მაგაში თქვენც დაგვემოწმებოთ, მაგრამ რადგან
 ეს ლექსი განსაუთრებულის მიზეზით არის გამოწვეული, ამიტომ
 ჩვენც იძულებული ვიყავით კონტრახანდათ გამოგვეშვა. შემდე-
 გისათვის გაფრთხილებთ: უფრო სასტიკი ვიქნებით.
 სიღნაღში ბ—ნს ველი-ს-ს-ელს. ისევ ადრინდელს
 გიმეორებთ. მოთხრობას გათავება უნდა და მხოლოდ იმ შემთ-
 ხვევაში მოგცემთ სწორს ვასეს.
 ბ—ნს თორელს. თქვენი ლექსები გამოდგნენ. და თავის
 დროზე დაბეჭდილი იქნებიან, თუ საქმე მართო ჩვენზე იქნება
 დამოკიდებული. დიდი ლექსის დაბეჭდავ საეჭვოა...
 რედქტორ-გამომცემლის მაკაეი ვაღლერიან გუნია.

„თეატრი“

საუკველ კვირაო ლიტერატურული გაზეთი პირველის ივლისიდან წლის დამლევამდე ღირს 3 მანეთი, სხვა ვადით ხელის მოწერა არ შეიძლება ხელის მოწერა მიიღება რედაქციის კონტორაში არწრუნისეულ ქარვასლაში № 110.

ПОДПИСКА

На 2-е полугодіе 1886 года
НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ЛИТЕРАТУРНО-ПОЛИТИЧЕСКУЮ ГАЗЕТУ
„НОВОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

издаваемую ВЪ ТИФЛИСѢ Продолжается.
(XII ГОДЪ ИЗДАНІЯ).

программа газеты общая всѣмъ литературно-политическимъ ежедневнымъ изданіямъ. съ возможно широкимъ развитіемъ мѣстнаго отдѣла.

подписная цѣна съ достаткою и пересылкою въ Россіи: на годъ 10 руб., на полгода 6 руб., на 3 мѣсяца 3 руб. 50 коп. на одинъ мѣсяць 1 руб. 50 коп.

Пописка принимается: въ Тифлисѣ въ конторѣ при Редакціи, въ С-Петербургѣ въ книжномъ магазинѣ «Новаго Времени.» Иногородные адресуютъ, свои требованія въ Тифлисѣ, въ контору редакціи «Новаго Обозрѣнія» Головинскій, № 27.

Редакторъ-издатель . В. Степановъ.

ОТКРЫТА

ПОДПИСКА НА ГРУЗИНСКУЮ НЕДѢЛЬНУЮ ДУХОВНУЮ ГАЗЕТУ
„МЦКЕМСИ“

На 1886 г. ГОДЪ ЧЕТВЕРТЫЙ.

Съ 1-го января 1886 года будетъ выходить два раза въ мѣсяць отдѣльное прибавленіе къ «МЦКЕМСИ» на русскомъ языкѣ подъ названіемъ «ПАСТЫРЬ» на двухъ листахъ печатной бумаги, по программѣ-же и направленію «Мцкемси.» Цѣль изданія сего прибавленія, кромѣ выполненія принятой программы: 1) сообщать содержаніе болѣе интересныхъ статей, помѣщенныхъ въ «Мцкемси.» русскому духовенству и обществу и 2) знакомить русское духовенство и общество съ Грузіею—съ этимъ отдаленнымъ краемъ Россіи.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ: «Мцкемси» съ пересылкою на годъ. 5 руб. — полгода 3 руб. «Мцкемси» съ отдѣльнымъ прибавленіемъ на русскомъ языкѣ съ

пересылкою на годъ 6 ,, — полгода . . 4 ,,

Отдѣльно прибавленіе съ пересылкою на годъ 3 ,, — полгода . . 2 ,,

Подписка принимается исключительно въ редакціи „Мцкемси.“ Гг. иногородные благовлять адресовать свои требованія такъ: Въ Квирилы, въ редакцію „Мцкемси.“

Редакторъ-издатель священникъ Давидъ Гамбашидзе.

VIII годъ

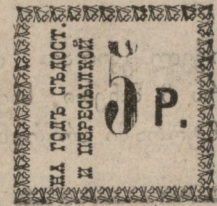
ПРОДОЛЖАЕТСЯ ПОДПИСКА НА 1886 ГОДЪ

VIII годъ

ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ

МІРЪ

ВОЛШОЙ ЕЖЕНЕДѢЛЬНЫЙ ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ ЖУРНАЛЪ.

каждый новый подписчикъ получаетъ всѣ вышедшіе номера, начиная съ № 1-го со всѣми преміями.

Всѣ подписчики «Иллюстрированнаго Міра» получаютъ въ теченіи года **бесплатно:**

ЕЖЕНЕДѢЛЬНЫЯ ЛИТЕРАТУРНЫЯ ПРИЛОЖЕНІЯ,

въ которыхъ помѣщаются наиболѣе выдающіяся беллетристическія произведенія коринеевъ иностранной литературы.

ХУДОЖЕСТВЕННЫЯ ПРИЛОЖЕНА,

представляющія снимки съ новѣйшихъ капитальныхъ произведеній русскихъ и иностран. художниковъ.

НОВѢЙШІЯ ПАРИЖСКІЯ МОДЫ

съ выкройками въ натуральную величину. Въ годъ около 500 рисунковъ модъ съ описаніями. Годовые подписчики „Иллюстрированнаго Міра“ получаютъ, кромѣ всего еще премію главную большую

РОСКОШНЫЙ ФОТОГРАФИЧЕСКІЙ АЛЬБОМЪ,

состоящій изъ двадцати фотографическихъ снимковъ съ классическихъ произведеній знаменитыхъ художниковъ: русскихъ, итальянскихъ, французскихъ, нѣмецкихъ и англійскихъ. Каждая фотографія сопровождается портретомъ художника, его біографіею и описаніемъ картины.

ПОДОБНОЙ БОГАТОЙ ПРЕМІИ НЕ ВЫДАВАЛЪ ЕЩЕ НИ ОДИНЪ ЖУРНАЛЪ

Годовые подписчики, заявившіе свои требованія до 15 го декабря, получаютъ съ № 1 журнала: допущается подписка въ разсрочку: при подпискѣ 4 р., и въ 1-му сентября 1 р.

Желающіе ознакомиться съ журналомъ, могутъ получить пробный № за двѣ 7-ми копѣечныя марки.

Адресъ редакціи С.-Петербургъ Невскій проспектъ, № 76.

« П ვ ე რ ი ა »

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი გამოდის ყოველ დღე გარდა იმ დღეებისა, რომელნიც ზედ მოსდევნ კვირა-უქმებებს.

წლიური ფასი	10 ა.
ნახევარი წლით	6 ა.
სამის თვით	3 ა. 50 კ.
და ერთის თვით	1 ა. 50 კ.

პირველის ივლისიდან წლის დამლევამდე გაზეთი «ივერია» დირს შვიდი მანეთი. რედაქცია იმყოფება: ახალ ბებუთოვის ქუჩაზედ ზუბალოვის სახლში, № 9. გარეშე ხელის მომწერთათვის: თიფლისე ვე რედაქციო გაზეთი «ივერია».

რედაქტორ—გამომცემელი ი. ჰაპუაშვილი.